ਐਮ/ਐਸ. ਪੀਕਾਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ.

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ.

(2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6144)

ਸਤੰਬਰ 5, 2022

[ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਐਕਟ, 1944 – ਐਸ.173ਐਲ – ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਨਿਯਮ – ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ – ਅਸੈਸੀ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਅਸੈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਖਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਹਰ ਕੰਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ – ਹੋਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਐਸ.173ਐਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁੱਲ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਨਾ ਤਾਂ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਐਕਟ, 1944 – ਐਸ.173ਐਲ – ਐਸ.173ਐਲ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁੱਲ – ਫੈਸਲਾ: ਐਸ.173ਐਲ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ – ਐਸ.173ਐਲ ਦੇ ਧਾਰਾ (ਵਾਈ) ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਨੁਸਾਰ, "ਮੁੱਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਗ ਮਾਲ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਮੁੱਲ – ਇਸ ਲਈ, ਅਸੈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ "ਮੁੱਲ" ਨੂੰ ਐਸ.173ਐਲ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਨਾ ਤਾਂ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਦੁਆਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਇਨਵੌਇਸਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਖਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ 5% ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ 80% ਤੋਂ 90% ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਖੇਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੈਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਨਾ-ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਦਾਤਾ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਨਾ-ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 3]

1.2 ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 173L ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 173L ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀ ਹੈ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 173L ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, “ਮੁੱਲ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨਾ ਕਿ ਐਕਸੂਟੀ ਮੁੱਲ ਇਸ ਦੇ. ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ "ਮੁੱਲ" ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 173L ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਮੁੱਲ" ਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਦਾ ਕੀਤੀ

ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਰਿਫੰਡ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173L (v) ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਐਕਟ. ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਅਥਾਰਟੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਥਾਰਟੀ। [ਪਰਾਸ ੪, ੪।੧ ਅਤੇ 5]

ਈ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6144 ਦਾ 2010.

ਐਫ ਮਿਸ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਮਿਸ ਸ਼ਿਪਰਾ ਸਿੰਘ, ਯੋਗੀ ਕਮਤ, ਉਮੰਗ ਮੇਹਤਾ, ਮਿਸ ਸ਼ ਰੁਤੀ ਸਿੰਘ, ਮਨਨ ਅਰੋੜਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ.

ਜੀ ਐਚ. ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਮਨ, ਏਐਸਜੀ; ਅਰਜਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮ. ਕੇ. ਮਰੋਰੀਆ, ਐਚ. ਆਰ. ਰਾਓ, ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਮਿਸਿਜ ਅਨਿਲ ਕਟਿਯਾਰ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ.

ਐਮ/ਐਸ. ਪੀਕਾਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਜੋਧਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 06.02.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਵਪਾਰੀ - ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

2.1 ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਕਰਦਾਤਾ ਪਲਾਸਟਿਕ ਮੋਲਡੇਡ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਤਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਜੈਕਟ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ।

2.2 ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ 1944 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 173-L ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ

ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਇਨਵਾਇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪਰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੈਪ ਵਜੋਂ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 173-L (ਵਾਈ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

2.3 ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਰੋਧ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੈਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

2.4 ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਮਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਕੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਰਦਾਰ ਨੇ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2.5 ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਵੀ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3. ਸ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ ਅਤੇ ਮਿਸ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਵੈਂਕਟਰਾਮਨ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ। ਕਰਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਰਦਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਦੁਆਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਬੰਧੀ ਇਨਵੌਇਸਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਖਾਮੀਆਂ

'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ ਸ਼ਾਇਦ 5% ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ 80% ਤੋਂ 90% ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਹਰ ਇਕ ਕੰਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਜੋ ਕਰਦਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੈਪ ਦੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 8 ਤੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਰਦਾਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਕਰਦਾਰ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਤਮਕਤਾ ਲਈ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਦਾਰ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਜੋ ਕਿ ਵਾਪਸ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮੁੜ ਵਰਤਣਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 173-ਐਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 173-ਐਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"173-ਐਲ. ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ। - (1) ਕਲੈਕਟਰ ਉਸ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਰਮਿਤ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਬਣਾਉਣ, ਸਾਫ ਕਰਨ, ਮੁੜ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ:-

(2) XXX XXX XXX

(3) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਇੱਕ ਖਾਤਾ ਹੈ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਨੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: -

(v) ਜੇਕਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੇ ਸਮੇਂ,

ਵਿਆਖਿਆ - ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, "ਮੁੱਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਗ ਮਾਲ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਿਨਾਂ-ਡਿਊਟੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ।

4.1 ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 173-ਐਲ ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਏ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 173-ਐਲ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਵਾਈ) ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, "ਮੁੱਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਗ ਮਾਲ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਿਨਾਂ-ਡਿਊਟੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਵਾਪਸ ਆਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 173-ਐਲ ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਮੁੱਲ" ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ "ਮੁੱਲ" ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਾਪਸ ਆਏ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ 8 ਤੋਂ 10 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 173-ਐਲ (ਵਾਈ) ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ। ਵਾਪਸ ਆਏ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰੰਤੂ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate